

SER-advies aan regering: zet in op biobased economy

‘Meer chemie tussen groen en groei’

Investeren in de biobased economy biedt Nederland veel kansen voor economische groei en verduurzaming van de samenleving. Het kabinet moet hierop stevig inzetten. Dat staat in het recente advies ‘Meer chemie tussen groen en groei’ van de Sociaal Economische Raad (SER) aan de regering.

Tekst: Erik te Roller

De SER adviseert een evenwichtige en integrale aanpak, zegt Nikolai Bloem, secretaris van de commissie Duurzame Ontwikkeling. In deze commissie, die het advies

heeft voorbereid, zitten naast vertegenwoordigers van werkgeversorganisaties (onder andere de VNCI) en werknemersorganisaties ook milieuorganisaties.

‘De commissie beveelt de regering aan om duidelijke keuzes te maken door bijvoorbeeld de nadruk te leggen op hoogwaardige toepassingen van biomassa in de chemie en materialensector. Nu stimuleert de overheid nog vooral het gebruik van groene grondstoffen voor het maken van biobrandstoffen. Hoogwaardige toepassingen in de chemische producten en materialen bieden Nederland meer economische kansen.’

FOTO: TOPELL

Overgang

Om een geleidelijk doelgerichte overgang naar een groene economie mogelijk te maken, moet de overheid ten eerste een structureel beleid voeren in samenhang met de Europese EU-2020-strategie, staat te lezen in het advies. Het komt aan op een structurele bevordering van de innovatie door steeds scherpere normen te stellen, de ontwikkeling van veelbelovende technologieën van idee tot uitvoering mede te financieren en ruimte te laten voor experimenten. Ten tweede dient de overheid de samenwerking te bevorderen tussen de verschillende industriesectoren om tot nieuwe toepassingen te komen. Dat vraagt ook om een goede afstemming van onderwijs en onderzoek. Ten derde is het zaak de regionale initiatieven en nationale ambities op elkaar af te stemmen. In diverse regio's zijn er kansen, vooral voor het opwaarderen van agrarische reststromen.

Sociale aspecten

Ook van belang is te kijken naar de sociale aspecten bij de overgang naar een meer op biomassa gebaseerde economie. Werknemers dienen een goede begeleiding te krijgen naar nieuw werk en nieuwe werkwijzen. Daarnaast moet Nederland zich inzetten voor het maken van internationale afspraken over duurzaamheid. 'Het gaat om het vaststellen van normen voor biomassa die de negatieve sociale en milieu-effecten van een grotere inzet van biomassa moet voorkomen,' verklaart Bloem. 'Daarnaast is flankerend beleid nodig, zoals ontwikkelingshulp gericht op het investeren in duurzame mondiale landbouwcapaciteit en behoud van biodiversiteit.'

Unaniem

Dit SER-advies is een unaniem advies. 'In de meeste gevallen neemt een kabinet een unaniem advies over. Vaak reageert het kabinet binnen enkele maanden. De aanbevelingen van dit advies sluiten deels aan bij het regeerakkoord, waarin wordt gesproken over het herijken van subsidies en het stimuleren van innovatie op topgebieden. In Nederland beschikken we over een sterke chemie-, agro- en

papiersector, die een sleutelrol spelen in de biobased economy. Daar moeten we gebruik van maken. Dit kan niet alleen voor een inkomensgroei in die sectoren zorgen en een extra bijdrage aan de handelsbalans geven, maar ook voor indirect grote positieve economische effecten, bijvoorbeeld bij toeleveranciers, zorgen.'

'Het advies is misschien niet heel verrassend, maar bevat wel duidelijke keuzes en een groot aantal concrete aanbevelingen. Ook willen de partijen in de SER zelf een werkconferentie organiseren om de dialoog tussen de sleutelsectoren chemie, agro, papier, logistiek en energie op gang te brengen. Dit advies brengt de economische, ecologische en sociale aspecten van de biobased economy met elkaar in evenwicht en grijpt terug op een eerder advies van de SER over duurzame ontwikkeling, dat in mei 2010 is uitgekomen. In dat advies wordt onder meer een structurele aanpak van de innovatie aanbevolen,' aldus Bloem.

Balans

'Het SER-advies vormt de balans tussen de standpunten van de diverse betrokken partijen,' zegt Nelo Emerencia, manager Onderwijs & Innovatie van de VNCI en secretaris van de Regiegroep Chemie. Het is een kwestie van koorddansen geweest om te zorgen dat iedereen wat van zijn of haar eigen inbreng in het advies kon herkennen. Niettemin is het een positief advies. De betrokken partijen spreken hiermee een duidelijk 'ja' uit voor het ontwikkelen van een biobased economy. Nu komt het erop aan dat de industrie dit oppakt en met concrete projecten komt.'

Ontwikkelingslijnen

De VNCI heeft inmiddels een platform opgericht met de agro-, papier- en kartonindustrie. Het is een samenwerkingsverband tussen de VNCI, de Regiegroep Chemie en The Dutch Biorefinery Cluster. 'We hebben een gemeenschappelijk visie ontwikkeld en weten wat we gaan doen,' vervolgt Emerencia. 'Het gaat om drie ontwikkelingslijnen. De eerste is het isoleren van eiwitten uit reststromen en het gebruik daarvan in hoogwaardige

'Het is een kwestie van koorddansen geweest'

toepassingen, de tweede het benutten van stoffen uit intermediaire stromen van de agro-industrie voor de chemie. Hierbij kun je denken aan cellulose. De papierindustrie is vooral geïnteresseerd in hoogwaardige cellulose. De laagwaardige cellulose kan echter nog als grondstof dienen voor chemicaliën en materialen. Nu ligt de nadruk in het overheidsbeleid nog op het omzetten van cellulose en andere biograndstoffen in bioethanol voor bijmenging als biobrandstof bij benzine en diesel. Vanuit de chemie zien we liever dat biomassa in de toekomst alleen ingezet wordt voor het maken van chemische producten en materialen. We maken dan gebruik van de koolstof uit biomassa. Op den duur moet de energie, zeg na 2060, komen van de zon en niet meer van de verbranding of vergassing van koolstofverbindingen uit biomassa,' licht Emerencia toe.

'De derde ontwikkelingslijn is een plant als fabriek gebruiken. Planten bevatten hoogwaardige functionele verbindingen, die je met relatief weinig stappen kunt omzetten naar hoogwaardige toepassingen. Met een systeem van intelligente bioraffinage willen we die verbindingen uit planten winnen. We hoeven dan niet de verbindingen vanaf de basis op te bouwen en slaan daardoor diverse chemische stappen in het productieproces over. Dat scheelt heel wat energie,' zegt Emerencia.

'Er is al veel gaande op het gebied van de biobased economy, maar er moet nog meer gebeuren. Ook moet er meer afstemming komen om overlap bij innovatieprojecten te voorkomen. De Regiegroep Chemie wil de coördinatie hiervan graag op zich nemen,' aldus Emerencia. ■